

Bireysel Emeklilik Sistemi Hakkında Yönetmelik (“Yönetmelik”) kapsamında gerçekleştirilecek uygulamaların daha etkin bir şekilde yürütülebilmesini teminen aşağıda, Yönetmelik kapsamındaki çeşitli konularda detaylı açıklamalara yer verilmiştir. Bu itibarla, Yönetmelik çerçevesindeki uygulamaların aşağıda yer alan esaslar ve örneklerle uygun biçimde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Mesafeli satışlarda emeklilik şirketinin Internet sitesi dışında bir Internet sitesi üzerinden satış yapılabilir mi?

Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde, mesafeli satışlarda emeklilik sözleşmesinin şirketin İnternet sitesi aracılığıyla düzenlenebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda, banka dahil herhangi bir aracının yahut yetkilendirilecek bir kuruluşun İnternet sitesi kanalıyla emeklilik sözleşmesi düzenlenmesi mümkün bulunmamaktadır.

Şirketin çağrı merkezi yahut şirketçe yetkilendirilen çağrı merkezi aracılığıyla yapılan mesafeli satışlarda lisanslı olmak gerekli midir?

Çağrı merkezi kanalıyla yapılacak mesafeli satışlarda, emeklilik sözleşmesinin düzenlenmesine aracılık eden kişilerin geçerli bir bireysel emeklilik aracılığı lisansının bulunması zorunludur.

Mesafeli satışlarda mobil imza kullanılabilir mi?

Yönetmeliğin 6 ncı maddesiyle, katılımcının kendisine sunulan emeklilik planı teklifini mesafeli satışlarda çağrı merkezi veya elektronik imza aracılığıyla onaylayabileceği hususu düzenlenmiştir. Bu itibarla, mesafeli satışlarda katılımcının mobil imza yoluyla onayının alınması bu aşamada mümkün bulunmamaktadır.

Emeklilik sözleşmesinin şirket tarafından reddedilebileceği süre nedir?

Yönetmeliğin 7 nci maddesi ile emeklilik sözleşmesinin, şirket tarafından reddedilmediği takdirde, katkı payı olarak yapılan ilk ödemenin şirket hesaplarına nakden intikal ettiği tarihte yürürlüğe gireceği hususu düzenlenmiştir. Bu kapsamda, emeklilik şirketi, yürürlüğe girmemiş olan emeklilik sözleşmelerine ilişkin teklifi, ancak sözleşme yürürlüğe girene kadar reddedebilir. Yürürlük tarihinden sonra şirketçe teklifin reddi işlemi yapılamaz.

İşveren grup emeklilik sözleşmesinde cayma hakkı var mıdır?

Yönetmeliğin 7 nci maddesinde katılımcının, teklif formunun imzalanmasını veya teklifin onaylanmasını müteakip altmış gün içinde cayma hakkına sahip olduğu hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda, sponsor kuruluşun işveren grup emeklilik sözleşmesi kapsamında cayma hakkı bulunmamaktadır.

Cayma halinde katılımcıya ödenecek tutar nasıl hesaplanacaktır?

Yönetmeliğin 7 nci maddesi ile cayma bildiriminin şirkete ulaşmasını müteakip verilen ödeme talimatlarının iptal edilerek yapılan tüm ödemelerin fon toplam gider kesintisi haricinde hiçbir kesinti yapılmadan varsa yatırım gelirleriyle birlikte ödeyene iade edileceği hüküm altına alınmıştır. Bu itibarla, sözleşme yürürlüğe girdikten sonra cayma durumunda, varsa getiri tutarı stopaja tabi olacaktır. Ayrıca, katkı payının fonlarda yatırılma

yönlendirilmesi sonucunda bir değer kaybı oluşması durumunda, katılımcıya hesabında bulunan birikim tutarı ödenecektir.

Katkı payı olarak yapılan ilk ödeme sözleşmede belirlenen tutardan farklı ise, sözleşme yürürlüğe girer mi?

Sözleşme için katkı payı olarak yapılan ilk ödeme, sözleşmede belirlenen katkı payı tutarından düşük olsa dahi sözleşme yürürlüğe girer.

1.1.2013'ten sonra asgari katkı payı uygulaması devam edecek midir?

Yönetmelik kapsamında, 01.01.2013 tarihinden itibaren asgari katkı payı uygulaması kaldırılmaktadır. Ancak, herhangi bir vade kapatma işlemine konu olmaksızın, şirketin, sözleşmede tanımlı kesintilerle bağlantılı olarak veya hedeflenen emeklilik birikimine ulaşılabilmesi bakımından emeklilik planı kapsamında öngördüğü katkı payları için referans katkı payı tutarı belirlemesi mümkündür.

Teklif formu şirkete henüz ulaşmamış katkı payı ödemeleri için nasıl bir yol izlenecektir?

Teklif formu henüz şirkete ulaşmadan bu teklif ile ilişkili katkı payının şirkete nakden ödenmiş olması durumunda, ödemeler her durumda kaynağına iade edilecektir. Şirket, iade işlemleri sırasında ödeme kaynağını tespit edemeyeceği ödeme araçlarının kullanımından doğabilecek sorunları gidermek üzere gereken tedbirleri almak zorundadır.

Halihazırda kime ait olduğu tespit edilemeyen ödemeler için nasıl bir yol izlenecektir?

Halihazırda kime ait olduğu tespit edilemediğinden emanet fonlarda değerlendirilmekte olan tutarların ödeme kaynağına iade edilmesi için şirketlerce gerekli inceleme ve araştırmalar yapılacaktır. Buna rağmen ödeme kaynağı belirlenemeyen tutarlar varsa, bu tutarlar 4632 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda saklanmaya devam edilecektir.

Giriş aidatının peşin olarak ödenen kısmı taksitlendirmeye konu olabilir mi?

4632 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle, giriş aidatlarının bireysel emeklilik hesabına ödenen katkılardan ayrı olarak azami bir yıl içinde taksitler halinde de ödenebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda, giriş aidatının peşin olarak alınacak kısmı azami bir yıl içinde taksitler halinde tahsil edilebilecektir.

Ertelenmiş giriş aidatı, birikimin getiri kısmı üzerinden indirim yapılmak suretiyle de tahsil edilebilir mi?

Giriş aidatının başka bir şirkete aktarım veya sistemden ayrılma halinde katılımcının birikimlerinden indirilmesinin gerektiği durumlarda, bu indirim hesaptaki birikimlerin anapara kısmından yapılır. Anaparanın kesintiyi karşılamaya yetmediği durumlarda, bu kesinti vergisel sorunlara yol açmamak üzere birikimin getiri kısmına dokunulmadan, katılımcıdan ayrıca tahsil edilebilir.

Aynı şirkette birden fazla sözleşme için giriş aidatı alınabilir mi?

Bir şirket nezdinde sistemden ayrılma nedeniyle sonlanmış bir sözleşmesi bulunan katılımcının, aynı şirkette yeni bir sözleşme akdetmesi halinde (ilgili şirkette yürürlükte

bulunan mevcut başka bir sözleşmesi olmaması şartıyla), yeni akdedilen sözleşme için ilgili şirketçe giriş aidatı alınabilir.

Katılımcının bir şirketteki ilk emeklilik sözleşmesinden cayması halinde, varsa aynı şirketteki diğer emeklilik sözleşmeleri arasında yürürlük tarihi en eski sözleşme üzerinden, ilgili sözleşmede bu kesintiye ilişkin hüküm bulunması kaydıyla, giriş aidatı alınması mümkündür.

Bir katılımcının bir şirkette sadece işveren grup emeklilik sertifikası olması durumunda, katılımcı buna ek olarak aynı şirkette bireysel bir sözleşme akdettiğinde, şirket ilgili katılımcıdan bu sözleşme için giriş aidatı alabilir.

Katılımcının emeklilik hakkının kullanılması amacıyla hesap birleştirmesi yaptığı durumlarda, bir şirketteki birikimlerin diğer şirkete aktarılması sırasında hiçbir şekilde giriş aidatı kesintisi yapılamaz.

Yönetmeliğin 20 nci maddesinde, katılımcının bireysel emeklilik sistemine ilk defa katılması sırasında veya farklı bir şirkette ilk defa emeklilik sözleşmesi akdetmesi halinde, giriş aidatı alınabileceği hususu düzenlenmiştir. Bu kapsamda, katılımcının bir şirkette akdettiği ilk bireysel emeklilik sözleşmesi kapsamında giriş aidatı kesintisi tanımlanmamış olsa dahi, daha sonra açılacak sözleşmelerinden giriş aidatı alınamaz.

Ara verme halinde yönetim gider kesintisi nasıl ve hangi tarihten itibaren yapılmaya başlanacaktır?

Yönetmeliğin 14 ve 21 inci maddeleri kapsamında yapılacak bu kesinti, birikimin anapara kısmı üzerinden yapılır. Anaparanın kesintiyi karşılamaya yetmediği durumlarda ise bu kesinti, vergisel sorunlara yol açmamak üzere birikimin getiri kısmına dokunulmadan, katılımcıdan ayrıca tahsil edilebilir. Bir katılımcının katkı payı ödemesine ara vermesi halinde yönetim gider kesintisi aşağıdaki örnek dikkate alınarak yapılır:

Örnek-1: 2011 yılında sisteme girmiş, 2012 yılında hiç katkı payı ödememiş ve katkı payını aylık olarak ödeyen bir katılımcının:

- a) 2013 yılı Ocak, Şubat ve Mart aylarında herhangi bir ödemede bulunmaması durumunda hesabından Nisan ayından itibaren ödeme yapılana kadar aylık azami 2 TL yönetim gideri kesintisi yapılabilir.
- b) 2013 yılının Ocak ve Şubat aylarında herhangi bir ödemede bulunmaması, Mart ayında ise 1 TL ödemede bulunması durumunda hesabından, ara verme durumunda alınan yönetim gideri kesintisi tahsil edilmez.

Örnek-2: Katkı payını yıllık olarak 1 Ocak'ta ödeyen bir katılımcı tarafından, katkı payı ödenmesi gereken tarihten itibaren 3 ay içinde (Ocak, Şubat, Mart) herhangi bir ödemede bulunulmaması durumunda, 1 Nisan itibarıyla azami 2 TL yönetim gideri kesintisi yapılabilir. Katılımcının Nisan ayı içinde ödeme yapması durumunda şirket bu kesintiye hak kazanır ve katılımcıya kesinti iade edilmeyebilir. Ödeme yapılmama durumu devam ettikçe Nisan ayını takip eden aylar için de bu kesinti aylık olarak yapılmaya devam edilir.

Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce yürürlükte olan sözleşmeler için uygulanacak ara verme kesintisi katılımcılara nasıl bildirilmelidir?

Katılımcılara posta, çağrı merkezi ve tanımlı elektronik posta adresleri yoluyla bilgilendirme yapılabilir. Ancak, şirketler bu bildirimin katılımcıya yapıldığını ispatla yükümlüdür.

İşlem sürelerinde gecikme olması halinde dikkate alınması gereken hususlar nelerdir?

Şirketlerin yatırıma yönlendirme veya fon dağılım oranı değişikliği talebini mevzuatta tanımlı sürelerde yerine getirmemesi durumunda, söz konusu talebin gerçekleştirilmesi gereken tarih ile fiilen gerçekleşme tarihi arasındaki fon fiyatı farkı dikkate alınır. Talebin gerçekleştirilmesi gereken tarih mevzuatta belirtilen sürenin sona erdiği tarihtir.

Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce kurulmuş işveren grup emeklilik sözleşmesine Yönetmeliğin yürürlük tarihinden sonra katılan katılımcılar için bir yıldan önce hak kazanma koşulu uygulanabilir mi?

Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce kurulmuş bir işveren grup emeklilik sözleşmesine Yönetmeliğin yürürlük tarihini müteakip dahil olacak katılımcıların 1 yıldan önce ayrılmaları durumunda bu katılımcılar açısından hak kazanılmış bir birikim söz konusu olamayacaktır.

Sistemde geçirilen süre ile devlet katkısına hak kazanmaya esas süre aynı mıdır?

İşveren grup emeklilik sözleşmesinde geçirilen süreler hiçbir şekilde devlet katkısına hak kazanmaya esas süreye sayılmaz. Şu kadar ki, emeklilik hakkının kazanılması durumunda devlet katkılarının tamamına katılımcı tarafından hak kazanılır.

Transfer yoluyla aktarım işlemlerinde süre aktarımı nasıl olacaktır?

İşveren grup emeklilik sözleşmelerinden hak kazanılan birikimlerin transfer yoluyla bireysel emeklilik sözleşmelerine aktarılması halinde, her durumda devlet katkısı hak kazanmaya esas süre bireysel sözleşmenin süresi dikkate alınarak tespit edilir. İşveren grup emeklilik sözleşmesi kapsamında geçirilen süre sadece sisteme giriş tarihinin belirlenmesinde dikkate alınır. Bu kapsamda aşağıdaki örneğe uygun şekilde uygulama yapılır.

01.01.2010 tarihinde başlayan ve 01.01.2021 tarihi itibarıyla 11 inci yılında olan bir işveren grup emeklilik sözleşmesinden, 01.01.2018 yılında başlayan ve 01.01.2021 tarihi itibarıyla 3 üncü yılında olan bir bireysel sözleşmeye transfer yoluyla aktarım yapıldığında, sisteme giriş tarihi 11 yıl olarak korunur. Ancak, katılımcının devlet katkısına hak kazanmasına esas süre 3 yıl olarak uygulanır.

Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce imzalanan sözleşmeler için yürürlük tarihi nedir, bu sözleşmelerde cayma ve aktarım hakkı nasıldır?

Sözleşmenin yürürlüğe girmesine, cayma hakkına ve aktarım hakkına ilişkin olarak teklif formunun imzalandığı tarihteki mevzuat hükümleri uygulanacaktır. Örnek olarak, 10.12.2012 tarihinde tanzim edilen bir teklife ilişkin ödeme 20.12.2012 tarihinde şirket hesabına ulaşsa dahi sözleşmenin yürürlük tarihi 10.01.2013 olarak belirlenecektir. Bu durumda, cayma için geçerli süre, teklif tarihini takip eden otuz gün olup, caymak için son tarih 10.01.2013 olacaktır. Başka şirkete aktarım için şirkette geçirilmesi gereken süre ise bir yıl olarak uygulanacaktır.

Devlet katkısı hesabı katılımcının bireysel emeklilik hesabından ayrı bir hesap mıdır?

Devlet katkısı ve getirilerine ilişkin tutarların takibi için katılımcının bireysel emeklilik hesabına ek ayrı bir hesap açılmayacaktır. Diğer taraftan, aynı bireysel emeklilik hesabında bulunacak devlet katkısı ve getirilerine ilişkin tutarlar ile katılımcının birikimleri ilgili bireysel emeklilik hesabı kapsamında ayrı kodlarda takip edilecektir.